

שוק ה"מזרחי" של מוסטאר, בירת הר-צגובינה, שעדין מל-קמת את פצעי המלחמה, מוכרים מה-זיק מפתחות פלسطיניים. עלוב עם צלום קטנטן של טיטו ב-4 אירו. מוחיר מופקע בעיליל. מוצר זהה עם תמונה אחרת – של צ'ה, לשל – עולה אירו אחד. כי "טיטו שווה", או מרת הזבנית הצעירה. רבים עדין מתגעגעים לשלוונו של המושל, שהחזיק את הכאוס-בפוטנציה של עמי יווסט-לביה וdotותיה מלוד כמדינה סובלנית אחת, כמעט ללא לחצים אantisystem ודרתיים. יורשו חומיי המוח לא השכilio להמשיך בדרך, והכל התרסק לר

(המשך בעמוד הבא)

bosnia. shovay
קטנה עם מסגדים
על גת נהר
צילומים: אייג'ן בנק

יום מסע אבטל ענבר

מניאג יוגוסלביה לשעבר החזיק את הכאוס-בפונציה של העמים והדתוות מלובוד למדינה סובלנית אחת ■ ירושין חמומי המוח לא השכילו המשיך בדרכו, והכל התensus לריסיסים עקובים מדם ■ 12 שנה אחרי הסכמי דיביטון, התמונה שבוכה

לעתם געגועים

סרייבו, מראה ליל.
עיר פתוחה לעולם
ולחשפותנו
צילומים: אימג' סטוק

ואילו המוסלמים הבוסנים – רוב האוכלוסייה – נלחמו על נפשם בעוזרת מתנדבים ושכירים חרב ונשך מרחבי העולם המוסלמי. היום, בעקבות הסכמי דיאיטון מסוף 1995, שמו קץ למלחמה ולמעשי הטבח, והנושאים את הנימוחותם של כמה מושאי המעצמות הגדולות, התמונה סבירה ביחסים, שבירתה סרייבו, היא פרדיציה של שתי ישות נבדלות: החלק הצפוני של בוסניה, רפובליקת סרפסקה, והרצגובינה. סרפסקה כה קרואטיה. צבא קרואטיה כיתר את מוסטאר המוסלמית למחצה והפ' גיז' אותה. הרים הנורא בעיר ניכר היטב גם היום, 12 שנים אחרי הסרבים, סופם שוכן בנתח מכור.

עליה" אל ארכ אבות שסוף-סוף זכתה בחירות. ובוחצות סרייבו משחק הcadre גאל האפני מחר נגד טורקייה מעורר התרגשות עזה. קיימת בעיליל לאומיות בוסנית. מה הרובוטא, תגידו? בקרואט טיה הסמכה הלאומית יקדת, לעיתים משולבת בלאוננות דתית. אין זה אלא טבעי, מפני שהקרואטיה היא מדינה הומוגנית:Robem ככלם קתולים ובנין האלים הקראוטי. אבל בוסניה? מפני שפלוני או' מר "אני בוסני", ומה הוא מתכוון? עם מי ועם מה הוא מזדהה? אין בוסניה אחת. כל אחד מתכוון לדבר אחר. כיצד יכול בוסני-מוסלמי מסרייבו ובוסני-סרבי-אורותודוקסי מאמנה לوكה לומר "אני בוסני" ולהתכוון לאוותה ישוט?

הפשע השתלם

bosnia הייתה היתה הקורבן הראשון העיקרי – אחורייה מלילאה קוסובו את התקף – של מלחמת הה-טרקרים היוגוסלבית. זאת מפניה שהמדינה החדשה, שגבולותיה שורטו בשנת 1991 על-פי ההחלטה העותמאנית, היא שעתה של לאומים ודתות, שכלהן חזק וכל מיעוט כוחני בקשו מיד לגור ממנה קופון טריטוריאלי נרחב. הסרבים – נוצרים אורותודוקסים, מיעוט גדול – שאפו להרחיב את שטיחתם הטריטוריאלית ולו במחיר של פשעים נגד האנושות באוכלוסייה המוסלמית. הם נשענו על המדינה הסרבית ההומוגנית מבחינת הרכב האוכלוסייתה ודתה, שהיתה החזקה במדיניות החדשנות, וצבה צר על סרייבו במשך ארבע שנים. הבוסנים הקרים – שהם קתולים, המרווכיים בחלקה המערבי של הרצגובינה, הנושק לקרואטיה, בשטח שהוא נוצרי ומורסמי באוטה מידה – ניסו, בעז רת הצבאות הקרים, לכונן אוטונומיה מיה במערב בוסניה ולהתאחד עם קרואטיה. צבא קרואטיה כיתר את מוסטאר המוסלמית למחצה והפ' מוסטאר הרים הנורא בעיר ניכר גיז' אותה. הרים הנורא עמו ניכר היטב גם היום, 12 שנים אחרי הסרבים, סופם שוכן בנתח מכור.

**בסיימה הצרה,
שחולפות בה
מוסלמיות בלבוש
מערב-אירופי
חווש טפחים לצד
דתיות ברעללה,
מגישיים גם בירה וגס
יון. ביקשתי כוס
של יין הבית הלבן.
לא הוגש לי יין בוסני
אך לא קרואטי.
אל... צ'יליאני.
הסובלנות חוגגת**

**קירות הבתים
בסרייבו מנוקבים
קליעים ורסיסי
פגיזים. מאות ואלפי
בתים נושאים
סימנים אלה, וכל
בית בצד אחר.
עדות לבך שירו על
העיר מכל היבטים.
רבים מהקירות
החיצוניים טועחו ודי,
אבל ניכרים
הבדלי הצבא**

(המשך קודם)

סיסים עקובים מדם. אבל, מוסיפה ואומרת הזבנית, "אני בוסנית גאה, ולא אכפת לי מיטטו", ונותנת לי הנחה של אירופה שלם. השוק מוסלמי, והיא לבטה סנית, זהות של מדינה שזו לה הפ' עם הראונה שהיא קיימת. מדינה ללא היסטוריה של עצמאויות, רק של אוטונומיה. מדינה שסועה גם הימים בין מרכיבה השונאים, המנוגדים והעוניים זה את זה. (Bacarcija) רבע הבזאר המוסלמי הגדל של סרייבו, בירת בוסניה, שיLOB של איסטנבול ושל סימטאות עכו, שלט מסקרן – "מוזיאון המלחמה" – מפנה אותנו אל תוך חצר. דוכן מאולתר ארוך מציג פריטים מחיי היומיום הנוראים של האוכלוסייה במרכז של 1,395 ימים (מאי 1992 עד פברואר 1996) ומהצד יציג באימאותר של מגיניה. בחורה היננית, שמקשת למשעה למוכר את מרכולתה תחת אצלה "מור-זיאלית", נcona לבאר כל דבר על רקע המפה הקיטשית הנודעה של המצור על העיר בידי הצבא הסרבי האימאני. "אני מאוסטרליה", היא מתרצת את האנגלית הרהוטה שביבה, "אבל אני בוסנית. כאן ביתי. חז' רת אל ארכי ואל הוורי". עשתה

הצ'וואצ'יצ'י – קbab עססי לפי משקל, עם המון בצל

גיגועים לטיוטו

מלון הסובלניים והידידותיים בין הקהילות – ולא עוד". מושטאר עדין יש מחנות פליטים, שמתפלים בהם כוחות סרביים מן החיל האירופי. וכי לא זה הטעם לך שה צבא הסרבי הטיל עליה מצור ונוי נזיה (אך לא במושטאר, שעדיין הרבה בחולקה) ללא ידיעת העבר הקרוב או ללא התענוגות מיוחדת ליום הדת: מספרם הרב של בתיהם התפילה ("חראמס", בשפת המקומן הנצריים – קתרולית וכנסיות קתוליות, כנסיות אורתודוקסיות, בתיהם תפילה פרוטסטנטיתים – ובם בו שהותקפה הייתה עיר רבלאו

(המשך בעמוד הבא)

מוסטאר עדין יש מחנות פליטים, ללא הכוח האירופי, שג'פים שלו נוכחים אפילו על מדרכות סרבי, הכל עלול להתקוף ולהתפרק. הנשי המדינה הבוסנית היא, כאמור, שלולה. אך ברספוקה עדין מוצאים מקלט פושע המלחמה הנמנ' לטראדיין' ונווריאו, שפרעו במורם. באוזור הקרוואטיה-הקטנה, רב המדינה, מניפים בהתרסה דגלי כבשורה ושהעתדי ורוד ונטול אייר מים. אבל מי שהכירו את סרבי בו "לפנוי" ומבקרים בה עכשיין, ירו דעים לספר על "עיר מדהימה מב מקימים מסגדים נישאים. סביב

בדמדמת המדינה, גדול באחויים מהקלם באוכלוסייה. הפשע השתתף. הרצגובינה, רוב השטח, מר' סלמית וגם מעט קתולית. הנשיות הבוסנית עוברת בתורות בין שלושת הלאומנים / הדתות. על אף העובדה שהמוסלמים הם יותר מ- 50% מאוכלוסיית בוסניה, האורים תודוקסים 27% והקתולים 15% – לכל הפלגים האתניים / דתים זמן נשיאות שווה. שאר מוסדות השטח לטון סבוים אף הם ועומדים על כרעה תרגולת של רצון טוב, שאין כנשיות חדשות, גבוזות – ומנגד, נו מובטח בעtid, ושל פיקוח צבאי אירופי, כוח EUFOR, החומרה בבורסניה ומפרנס עצמו בכרזות נה בבורסניה ומפרנס עצמו בכרזות

הקדוליה של סרייבו. יש סימנים של סובלנות

עיר פתוחה לעולם ולהשפעתו. הדבר התבטא גם ביחס כלפי הדות. בחופר הציגעה שמחלת לשכת התירות בסרייבו, והמציא עה את רוב מכamenti העיר בטיוול של יום אחד (!) בלבד, שומר ליהדות מקום חשוב. יהודים הגיעו לעיר כבר בתקופת המלחמות בין היוונים לפרים, אבל תחילת הקהילה הגדולה הייתה בהגעתם המסיימת של מוגרשי ספרד בשליחי המאלה-

אה ה-15 ואשית המאה ה-16. היהודי ספרד הביאו עימים נכס, שהוא מן הסתם אחד האוצרות החשובים ביותר של המדינה הבורסנית: הגדת סרייבו. תרומות מאירגונים בינלאומיים, ממשלוות ואנשי פרטיטים אפשרו לאחרונה ליהודי להגודה חזקה אוטומן מבוקר חום, לחות ואור באגן ימי היבטי ניים של המזיאון הלאומי. ולא די בכך, אלא שהפריט שלא יסולא בפז שוכן אחר כבוד בתחום ארונות תצוגה סגור ונשקר מעבד לדוננות זכריicit במרחק שלושה מטרים מהחלון המשמר למבקרים. את החדר, אמרו לי בקהילה היהודית, פות-

בביקורנו בבית הכנסת למדנו עובדה היסטורית מרתקת. ידוע שחיכים ברילב ודוד אלעוז ממוצא יוגוסלביה - דדו הוא שם חיבה נפוץ באן - אבל שמשה דין נולד בסרייבו ולא בדאגניה, כפי שיש הגורסים כאן, הלא זה חידוש מריעיש

סרייבו היא זה מאות בשנים

(המשך קודם)

מית ורבידתית. זו בה כ-40% נורץרים. מלחמת הסרבים נגדה, ורק היא, גרמה לכך שהיון יש בה כ-80% מוסלמים. הסרבים הבוסנים ברחו ברובם, אם במהלך המצור (הכוחות הצרים אפשרו להם מעבר) ואם אחר כך, מחשש לתגמול, נותרו בעיקר אלה שהזדווג עם עיר רם יותר מאשר עם דתם, ולא היו נטוש אותה במהלך המצור.

תפריט מצומצם

נסענו לסרייבו מצוירים בהמלצתו של מושעתי מואוד: היכן אוכלים את הצ'יוואפאצ'יזי (Cevapcici) – הקיי-בב – הטעים ביותר. אוכלים אוו-טו, כמובן, בסימטהות באשצ'רשה. בית האוכל שלו זליי (Zeljko), ומדי-רוב הצלחה כבר פתחו על ידו את זליי 2. כל בתי הצ'יוואפאצ'יזי עמדו מימים מואוד, וושבבים בהם בחברותא על פסלים ליד שלוחנות עץ ארור. כימ. התפריט מצומצם מואוד: קבב עיסויי לפי משקל עם המון בצל בتوز פיתה עבה, נקניקיות מצוינות וזה أولי חבל.

הסובלנות ניכרת, ובעיקר מריה-חה, בדרך העולה לסרייבו ממו-אלכוול. בית הקפה שעל המדרסה של מולו, בסימטה הצורה של חולפות בה מוסלמיות לבוש מערב-איירוי-פי חושף טפחים לצד דתיות ברע-לה, מגישים גם בירה וגם יין. גמ-רנו לאוכל, ודילגנו ממעול. בקשתי כוס של יין הבית הלבן. לא הוגש לי יין בוסני, אף לא קרוואטי, אלא צ'יליאני. טעים, ובפרטות. הסובי-מנות החוגות.

אמנם, קצת לא נעים בצד ריי יום שיישי בחצרות המסגדים. הדרשן דורש מול המונומים צפוף פים, אך כשהగברים הולכים, מת-אספות נשים חינניות ברעלות. בחנויות המסגדים חומר תעומלה דתית בשפות שונות. ברחוב הראי-שי של העיר החדשה, רחוב טיטו – צן, עדין – לצד אש התמיד, בולט מרכז התרבות של שגרירות איראן. מדינות איסלאמיות רבות מייצגות כאן, כמו גם ארגונים ב-ילאומיים שעיסוקם בסעד ובסייע. ישראל אינה נוכחת במדינה המור-סלמית המערבית ביותר באירופה,

שיכוןם ברוח העידן הסוציאליסטי. בתים ובים עדין נושאים עליהם את צלקות המלחמה

ריבו ולא בדגניה, כפי שיש הגורט סמס כאן, אלא זה חידוש מרעיש. בית הכנסת המשתלה שרשות ובקצת ספר גדול, שרשומים בו שמותיהם של כל יהודי העיר שנשפכו. ישראליים, אומר לי הממונה על המוזיאון, הדבר עברי באים. כן, אבל בספר הזהב אין כמעט ברכות בעית הכנסת העתיקה, השוכן במוריה, והאל והמננה קטן ונחבא אל הכלים וכנראה לא כל כך גלי כה גדול לצורכי הקהילה המדול-דלת, עד שסופה שחיל' קוו אותו לשנים: למטה משרדי הקהילה ואיפלו מסעדה, או בית תמחוי, לא ביררט, ולמעלה בית הכנסת גופה, שבשעת ביקורנו היו כמה נשים מכבדות אותו לקרואת ערבית שבת והסיכוי שבים היפה זהה יימצא בכל זאת מניין. הרבה אנשים קשיים יושבים שם, לא מתיחסים כלל לשישראלים שבאים לבקר.

מתחת למסלול

במוסטאר, בירת הרצגובינה, רבות מההיסטוריה המלחמתית עדין (המשר בעמוד הבא)

במאבק נגד הפאשיסטים. מתקנת בית הכנסת משתלה שרשות ובקצת ספר גדול, שרשומים בו שמותיהם של כל יהודי העיר שנשפכו. ישראליים, אומר לי הממונה על המוזיאון, הדבר עברי עברית, באים. כן, אבל בספר הזהב אין כמעט ברכות בעית הכנסת העתיקה, השוכן במוריה, והאל והמננה קטן ונחבא אל הכלים וכנראה לא כל כך גלי

גם, כך סופר לי בבית הקהילה, אין מניין בבית הכנסת. המקצועות המסורתיים אבדו, ופרט לבתי כנסת בעבר ובהווה, שוב אין סימן ליהדות ברוחבות. אולם המורשת היהודית נחתה חלק מן המורשת הלאומית. שבת הכנסת העתיקה, השוכן במוריה, והאל והמננה קטן ונחבא אל הכלים וכנראה לא כל כך גלי

גם לבקשת מזכירות הקהילה רק לפני אחים מי. דיפלומטים, למשל. עיתונאים? לא. במזיאון הניחו לישת היכנס ולראות את ההגדה ממרחך בטוח, ונוח לי לדעת שהיא מוגנת היטב, וחבל שיש פרוטוקציונרים, שלמענם, כמו במערת ציורי האדם הקדמון לאסקו שבצופת, למשל, חורגים מן הכללים המדיעים.

ערב מלחמת העיר
למ השניה בנו בעיר
בית הכנסת, שהיא השיש
ליישי בגודלו באירופה.
אלא שבניגוד לדלמטיה,

געגועים לעיטו

לצופה מן הרים, במהלך המלחמה האחרונה שימש מסתור לכל שכונות הבזאר, הוא היום המזיאון היהודי החמדה של המזיאונים. ואכן, הוא לא נפגע בהפגנות, לדדו בית הכנסת החדש (Novi Hram), חדש יחסית, המשמש כಗדרה לתערור כות זמיות. במהלך מלחמת העולם השנייה ניה שימש, כמו גם בית ספר יהורי נו עובדה היסטורית מرتתקת. ידוע שחייבים ברילב ודוד אלעוז ממווצא עצרו ונשלחו משם היישר למחנה יוגוסלביה --DDO הוא שם חיבת נפוץ הנה השמדת. רבים חזרו עם הפה רטיזנים, והוא שמותו מות גיבורים כאן - אבל שמה דין נולד בס'

המוסלמי העתיק, בצד מושלש ריבונו שלטו האוסטאטים של זא"די. למרות קוטונו, הוא אחד מאתורי התניות החשובים בעיר ומוחזק בידי המדינה. הוא מתאר את חיי הקהילה בעבר ואת שותה יהודית ראה בمعنى רפלקס מותנה אנטי-נוצרי, רובירובם של היהודים ברחו מן העיר: הם חשו משפטיים שיעשו בהם הסרבים אחורי הניצחון. כך, לפי מה ששמעתי, לא נהרגו יהודים במהלך המצור. חיים חיים בעיר כ-700 יהודים בלבד, וכשיעור

שה בעיר, יצאה המנהרה ממורתה בית מגורים שבתוחמי העיר והגיעה עד לבית שערבר לשדה התעופה, באזור שבסיליט הבוסני. עופה, באזור שבסיליט הבוסני. אבל הצבא הסרבי הבחן במשאות מצד אחד, באנשים עמוס חבילות מן העבר השני, והתחילה מטווחה בפיגמים את הבתים ואף הlein על האו"ם, שהוא מספק הכנסת או'ר כל וטורופות. האו"ם, גם הפעם, לא נקט צד. המנהרה – היום מוזיאון, שצעריות בוסניות מוסלמיות ומודרניות החיות את הימים ומברקשות לשכוח את העבר, אמרו לנו שהוא "משמעותם" – לא מנעה את היכובש, אבל כנראה מנעה כניסה עקב רעב וחול. הפקידים שבתוכם נארזו שימורי בשדר שמשו בהמ' שך כתנורי בישול וחימום: החור רף קר מאד בסרייבו, פחים להסקה

מיד לאחר תום המצור, הועברו כל המתים אל בית הקברות המאולתר שמול האצטדיון האולימפי, שהיה לאנדרטה הנדוראה של שנות המלחמה. יותר מעשרה אלפיים תושבים נהרגו בשנים הללו. רובם טעונים שם

אותה התעלומה כמו בדוברובניק, שעליה צרו חיילים מונטנגרים של צבא סרביה, וחיל הים הסרבי, ומן על – מטוסי חיל האויר הסרבי, ומול כל אלה – 400 מגינים! מה באמת בקישו הזרים לעשות?

בחלקה התחתון של המערה, המתוכנות הסגלה של מעדן הכוחות הזרים על סרייבו נשברת. הצבא הסרבי פרץ את קווי ההגנה הבוסניים, הגיע עד הנהר וערק טיהור אתני בתושבי הרובע שכבש. מודיע לא הרחיב את שליטהתו על הגדה השמאלית שתקע בה יתדי? מודיע לא צלח את הנר היר הצר וחדר למרכז העיר? מפני שהbosnisits התבצעו במזיאון הגדול שלו (זה שהיוו שכונת בו הגות סרייבו) ונלחמו מלוחמת חרומה, נאמר לנו. לא השתכנעתי. משחו או מישחו בכל אזורם בים. ולא היה זה אלוהים, שכחד גלו בקדושים הפנה עורף לזרועות, וגם לא המגנים, מת'ימעט ונטרי לי נשך ותחמושת.

וגם לא האו"ם, שיבש בשדה התעופה. עובדה היא שהוא ישב שם וזוועת המצור נמשכה, והצלפים הסרבים ירו באין מפריע והיפלו חללים לרוב. ומסביב לעיר סרבים מקומיים, "חילאים של סוף שבוע", פשטו בכפרים המוסלמיים, השתקרכו, אנסו, בזוו, הרגו, ואין דין ואין או"ם. האם רצתה סרבייה לך' בלבד, בלי לזרע, בלי לפזר פנים ולהסתכן בקרבות בשטח בניו, עיר ר' ר' תכנן נותרו מחוררים. רק מה מתושבים? האם ציפתה ארבע שנים לכינעה?

גם המנהרה לא היא שהצליחה את העיר. המחסור במזון ובתרו-יפות ובתחמושת הוא שהolid את המנהרה, "דרך ברומה" של סרייבו, שנחפרה בידי תושבים מתה-חת במסלול שדה התעופה שבידי האו"ם (החולט עליה בגין די, רובה שיוצר מצינור רגיל והורה את ריקודים, וגדודים רבים של חיילים. ומנגד, אנו בוחנים כל-כך שעמלו לרשوت המגנים. למן-

אל מול מפת המצור על סרייבו, מבארים לנו שאט העיר מיתה רוא 260 טנקים וסללות תותחים ואינספור מרגמות, שירו אלף פג'ים ביום, וגדודים רבים של חיילים. ומנגד, אנו בוחנים כל-כך שעמלו לרשوت המגנים. למן-

אל הווטר לו להשתמש רק בא-רבעה. נשאלת השאלה: איך יתכן שצבא סדר חמוש בכל מש-כן צבאי סדר חמוש בכל מש-חית כבדים לרוב צר על עיר במ-ביס צפו מהחרים סביב בכל הנע-שך ארבע שנים ולא כבש אותה?

(המשך קודם)

הגשר על נהר
ג'בלניקו. נוף יפהפה,
לעתים דרמטי
צילום: אימג'בנק

גבעת המות שחייבת בכור
למ' – זה הנהן שנשקף לעיניהם
של יושבי החיע הראשי באצטדיון
דיוון האולימפי, כשהם מרים את
עיניהם מהמתරחש על כר הד'
שא. מולו, אגב, אין יציע שיש'
תיר זאת. באוקטובר 2004, פחות
מתקשו שנים מתום המצור והק'
טל העיור, אריחה נבחורת בוסט'ה
ניה-הרצגובינה את סביה-מונטנה –
נגורו באצטדיון במסגרת רשותית –
לא למשחק "ידידות". שני שח' –
קניים סרביים קיבלו כרטיס צחוב,
אבל לא נרשמו מהומות ננד האויב
השנוויא, שפרוי מעלהו היה כל העת
לנגד עיני הצופים. אבל אפשר ולא
ראו, כי היהليل, ואולי העדיף
לשוכן לזמן-מה ולהתמקדש במש' –
חק (ס-ט, אגב). ואולי יתכן וב'
ליית עוגן משותף אחר – בנבחורת
הלאומית, שניצחה בשבת בקוריה
בעיר את השילט ההיסטורי, טו'
רקייה, מתמקדים רגשי הלאומיות
והאגואה הלאומית של הבוסנים.
בນבחורת הלאומית, שאין חשוי
בוחת מישחקניה מוסלמי, קתולי
או אורתודוקסי, כל עוד הוא נלה'
חם למן הדגל – מגן, מוסר ומו'
בקיע.

אבל בסרייבו עדיין מצינים
את המקום המדויק שבו נורו ב'
28 ביוני 1914 הארכידוכס פרנץ'
פרדריך ואשתו סופיה בידי מר' –
צח סרבי, אלא מה, האיווע שגד'
רם לפריצתה של מלחמת העולם
הראשונה. "מלחמת העולם הש'
ליישית", שבה נאלצו אריה'ב ומ'
ערב אירופה לתקוף מהאויר עיר
ביראה אירופית, סרביה, כמוון, כדי
להפסיק את רצח העם בקוסבו,
הסתימה כ-200 קילומטרים מכ'
אן. יתכן ששודע המלחמה העול'
מית הבאה טמון בהסדרים הלא
מושלמים שנכפו על בוסניה לטור'
בת הסרבים, בפרישה של מונטנה
נגורו מסרביה הגאה והモוכה, שנור'
תרה ללא מוצא לים וללא צי, ואור'
לי גם בשאייפה של אלבניה לכונן
את אלבניה הגדולה בקוסבו וב'
חולק מקדוניה, איפא אישם, בכל זאת,
אימ' של מנהיגים לעתיד.

געגועים לטיוטו

**בדרך העולה
לסרייבו ממוסטאר
ומהים, לא הרחק
מכפרים גבוחי
מסגדים, חזוזירים
שלמים סובבים על
שפודים בمسעדות
על אם הדרך,
וריחם נישא למרחוק
- סימן לסובלנות,
שהרי המוסלמים
הם רוב כאן**

חללים רבים נפלו בבירות הקברות
זהזה. התושבים התחכמו והתחלו
קוברים בלילה. הסרבים, מצוי'
דים באמצעות לראייתليل, הרו'
סיפו לטוח ולחרוג. אורה'ן נאל'
צ'ו התושבים לקבור את מתיהם
בחצרות הבתים.
מיד לאחר תום המצור, הועברו
כל המתים אל בית הקברות המי'
אולטור שמול האצטדיון האולימפי,
שהיה לאנדרטה הנוראה של שנות
המלחמה. יותר מעשרה אלף
תושבים נחרגו בשנים הללו. ור'
בם טמונה שם. אף שרוב הקבר
רים מוסלמים, מננו מאפיון דתו'
של הנקר, ובמקום המצבות הטור'
קיות השגורות והצלבים, משתי'
רע שדה של יתרות אבן מחודדות,
ובויניהן, איפא אישם, בכל זאת,
סימן מאפיין יותר.

לא היה ושפטו בkopסאות הללו כל
חתיכת עץ ורהייט אפשרי.

המלחמה הבאה

סרייבו עיר אולימפית, כל
כך מפני שבשנת 1984 איר'
חה את אולימפיאדת החורף בה'
רים סביב, מתקנים שכינם מנסה
האיחוד האירופי לשקם. האצטדיון
(Kosevo) דיוון העירוני, קוסבו (Kosovo)
שםו, "אולימפי" אפוא. במאה'
לך המצור תושבים מתו כבוגרים
miryi האויב, ממחלות ווגם ממוות
טבעי. האוכלוסייה ניצלה גישה
מוגנת יחסית כדי להגיע עד לצ' –
לע של גבעה מול האצטדיון ול'
קבר את מותיה קבורה ארעית.
הצבא הסרבי איתר את הנעשה
והתחילה צולף במשפחות המי'
לעות את מותיהם למנוחה אחרונה.